

21Jesus lämnade platsen och drog sig undan till området kring Tyrus och Sidon. 22Då kom en kanaaneisk kvinna från dessa trakter och ropade: "Herre, Davids Son, förbarma dig över mig! Min dotter är svårt besatt." 23Men hon svarade henne inte med ett ord. Hans lärjungar gick då fram och bad honom: "Skicka i väg henne! Hon följer ju efter oss och ropar." 24Han svarade: "Jag är sänd endast till de förlorade fåren av Israels hus." 25Men hon kom och föll ner för honom och sade: "Herre, hjälp mig!" 26Han svarade: "Det är inte rätt att ta brödet från barnen och kasta det åt hundarna." 27Hon sade: "Jo, Herre, också hundarna äter smulorna som faller från deras herrars bord." 28Då svarade Jesus henne: "Kvinna, din tro är stor. Det skall bli som du vill." Och från det ögonblicket var hennes dotter botad. (Matt 15:21-28)

Bön: Fader, låt Ditt ord få plats i våra hjärtan. I Kristi namn, amen.

Inledning

Jag kommer ihåg en uppgift under högstadiestudierna. Läraren bad oss att läsa instruktionerna noggrant och göra precis som de sa. Det var en tävling. Han eller hon skulle vinna som först gjorde allt som stod på pappret. Jag kommer inte ihåg exakt hur instruktionerna började. Kanske den första uppgiften var att stå bredvid sin bänk och räkna till tre innan man fortsätter att läsa pappret. Helt i början sades det till oss att vi ska först bara läsa allt som var skrivet och efter det läsa texten igen och göra uppgifterna på den andra gången. Det är ju klart, att man blir snabbare färdigt om man hoppar över den första genomläsningen och gjorde uppgifterna på en gång. Många tog denna snabbare vägen och började genast göra alla de konstiga uppgifter som beskrevs på pappret. Man skulle slå pennan genom pappret; man skulle gå runt bänken två gånger, rita blommor på papprets högra hörna eller annat motsvarande. Mitt i all pysslande lyfte någon handen upp och sade: ”Jag är färdig!” Hon hade följt instruktionerna och bara läst genom texten innan hon började göra de beskrivna uppgifterna. Hon vann tävlingen utan att göra någon av de konstiga saker som hade ockuperat våra andras tid. Hon vann därför att hon hade lyssnat vad läraren hade sagt och tagit i akt instruktionen att först läsa hela texten. I papprets slut var skriven, att man inte behöver göra någonting annat än att sträcka upp handen och säga att man hade läst pappret.

Precis som denna elev som trodde lärarens ord och höll sig till instruktionerna tog den kanaaneiska kvinnan i dagens evangelietext i tron fast vid evangeliets ord. Hon måste ha hört om Kristi barmhärtighet och nåd. I tron tog hon fast på evangeliet även om utåt sett allt verkade vara för förgäves. Självaste Kristus är som den mest förskräckliga domaren ända tills vi läser de sista raderna i dagens text. Först tiger Han. Därefter tillbakavisar Han och till sist knäcker totalt den kanaaneiska kvinnans stolthetens sista rester. Efter att Han har gjort allt detta upplyfter och prisar Han hennes tro!

Från Matteusevangeliet skulle man kunna tänka, att den kanaaneiska kvinnan och Jesus mötte på vägen mot det hus dit Jesus gick enligt Markus.¹ Från Markusevangeliet ser vi, att kvinnan gick in till huset dit Jesus redan hade gått. Det som är väsentligt är att denna kvinna lät inte tron på Kristi barmhärtighet försvinna från sina tronsögon även om Kristus för en stund försvann från hennes synhåll. Istället följde hon efter Jesus!

1. Kristus tiger och tillbakavisar

”Då kom en kanaaneisk kvinna från dessa trakter och ropade: "Herre, Davids Son, förbarma dig över mig! Min dotter är svårt besatt."” (v.22) Denna stackars kvinna hade en stor och verklig ångest

* Predikad första gång i Öjebyn, S:t Jakobs ev-luth församling, den 4 mars 2007 på andra söndagen i fastan.

¹ Mark 7:24.

i sitt hjärta. Hennes kära barn hade blivit besatt av en demon. Det måste ha varit hemskt för en moder att stå bredvid och titta utan att kunna göra någonting. Säkert hade hon försökt olika knep för att hjälpa hennes dotter, men kampen emot djävulen lyckas inte med djävulens vapen. Man behöver en starkare, som har makt och kraft att binda mörkrets furstes änglar och kasta ut dem.

Den kanaaneiska kvinnan hade fått höra från någonstans, att det fanns i Israel en man, Jesus från Nasaret, som hade offentligt undervisat människor. Hans undervisning var något annat än bara filosofisk hjärngymnastik. Lukas säger om människorna som hade hört Honom, att de **”kände sig träffade av hans undervisning, eftersom han talade med makt och myndighet.”**²

Vi kan få en aning om vad kvinnan hade hört om Jesus genom att bläddrar genom Matteusevangeliets föregående kapitel. Jesus hade botat otaliga människor. Bland annat hade han botat en lam man och sagt till honom: **”Var vid gott mod, mitt barn. Dina synder är förlåtna.”**³ Han hade också förkunnat: **”Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka. Gå och lär er vad detta ord betyder: Jag vill se barmhärtighet, inte offer. Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare.”**⁴ I ett annat plats säger Han om Gud och Hans barmhärtighet: **”Ett brutet strå skall han inte krossa, och en rykande veke skall han inte släcka, förrän han har fört rätten till seger. Och till hans namn skall folken sätta sitt hopp.”**⁵ Kanske det var något av dessa Jesu gärningar eller ord som den kanaaneiska kvinnan hade hört talas om. Men likaväl kan det ha varit något annat evangeliets ord som hon hade hört. Men det är säkert, att hon hade hört någonting om Jesus. Annars skulle hon inte ha närmat sig Honom.

Kristi svar är förkrossande: **”han svarade henne inte med ett ord.”** (v.23) Herren teg just då när denna stackars kvinna skulle som mest behöva Hans hjälp. Kristi tigande ledde också lärjungarna att be Honom svara till kvinnan. Lärjungarna fick höra från Jesus: **”Jag är sänd endast till de förlorade fåren av Israels hus.”** (v.24) Kristus hade kommit för att kalla Israels barn, men Han var ju också den till vilkens **”namn skall folken sätta sitt hopp”**⁶. Utan vår egen förtjänst, helt och hållit på grund av Guds nåd blir vi, som tillhör ”folken”, alltså hedningarna, inympad till det äkta olivträdet⁷. Aposteln skriver: **”Ty Israel är inte alla som kommer från Israel, och inte heller är alla Abrahams efterkommande hans barn. Nej, Isaks efterkommande skall räknas som dina barn. Det vill säga: Guds barn är inte de som är barn genom naturlig härkomst, men löftets barn räknas som hans efterkommande.”**⁸

2. Kristus tillbakavisar

Först teg Kristus. Efter det drog Han sig undan. Kvinnan höll sig till det hon hade hört: *Kristus är barmhärtig! Kristus är nådig och har kommit för att kalla syndare.* Vi läste: **”Men hon kom och föll ner för honom och sade: ”Herre, hjälp mig!”**” (v. 25) Denna hedniska kvinnan behövde hjälp. Hennes förhållningssätt påminner den som Petrus hade när han sade: **”Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord”**⁹.

Jesu svar var minst sagt förbryllande. Han sade: **”Det är inte rätt att ta brödet från barnen och kasta det åt hundarna.”** (v.26) Borde denna stackars kvinna nu tänka sig vara en hund, som är ingenting värd?! På grund av sådana ord skulle man ha kunnat instämna Jesus till rätten här i Sverige. Man skulle ju kunna tolka Jesu ord som rasistiska. Är en kanaaner bara lika värd som en hund?! Nej, det var inte det vad Jesus menade. Han utövade inte rasism. Israeliterna fick nämligen höra minst lika

² Luk 4:32.

³ Matt 9:2.

⁴ Matt 9:12,13.

⁵ Matt 12:20,21.

⁶ Matt 12:21.

⁷ Rom 11:24.

⁸ Rom 9:6b-8.

⁹ Joh 6:68.

hårda ord, om de försökte sätta sitt hopp till något annat än Guds barmhärtighet. Samma gäller oss svenskar och finländare. Guds lag nämligen dömer oss som är syndiga till helvetet. Det vore det rätta ödet om det skulle bero på våra egna förtjänster. Inför Guds ansikte har vi inte en enda äkta dygd eller förtjänst, som vi skulle kunna använda för att försöka vinna det eviga livet. Om vi skulle låta Guds heliga och rättfärdiga lag vara det sista ordet, den högsta domaren, då vore vårt öde förseglad och vi skulle vara på vägen till den eviga fördömsen.

Den kanaaneiska kvinnan börjar inte försvara sig själv inför Kristus med att åberopa sin bakgrund och genom att försöka rättfärdiga sina gärningar. Istället säger hon: **”Jo, Herre, också hundarna äter smulorna som faller från deras herrars bord.”** (v.27) Det händer ju då och då, att husbonden är vänlig mot sin hund! Människorna brukar ju inte neka hunden matresterna. Textens kvinna hade inte givit upp hoppet även om utåt sett verkade det som om hon inte skulle alls få något hjälp. För det första var hon en hedning, från hednisk ursprung. Detta var den första prövningen, omständigheten som försvårade kvinnans situation när hon sökte hjälp hos Kristus. Hedningarna hade ju nästan inget värde i judarnas ögon. För det andra tiger Kristus. Luther säger om dessa två prövningar: *”För två sådana salvor skulle en järnmur kunna falla.”*¹⁰ Vi skulle vara i desperat situation om vi skulle lyssna endast på våra känslor när Guds lag förskräcker oss. Våra glada och säkra känslor kan nämligen svänga snabbt och falla ner även utan ”kanonskott” och vår värld kan snabbt bli mörk i våra tankar och även Gud verkar bli som en arg domare. Till sist måste den kanaaneiska kvinnan möta också den prövningen, att Kristus drar sig undan och det verkar som om Han skulle helt och hållet slå ut alla hennes rättigheter och möjligheter till hjälp.

Kvinnans nödrop sjönk säkert djupt ner i Kristi hjärta, när hon föll ner på marken och från hela sitt hjärta bad och tiggde Kristus: **”Herre, hjälp mig!”** (v.25) Om Herren dröjer Sin hjälp har Han någon orsak för det. Vi får inte alltid veta vad orsaken är, men även då får vi lämna våra saker och bekymmer i Guds händer. Han vet vad som är bäst för oss. Textens kanaaneiska kvinna och inte enbart hon utan också lärjungarna och på samma gång vi lär från denna Jesu undervisning att det är bra och tryggt att med tro gripa tag i evangeliet. Guds lag har sitt uppdrag, men må evangeliet vara det till vilket vi sätter vårt hopp och varifrån vi drar frälsningsvissheten. Kristus är vår Frälsare och må evangeliets ord vara det översta, högsta och sista ord, när det gäller vår salighet, vår eviga frälsning!

3. Kristus upphöjer

Från Jesu svar, även om den är kort, lyser Hans nådig kärlek och barmhärtighet: **”Kvinna, din tro är stor. Det skall bli som du vill.”** (v.28a) Kvinnan trodde hela tiden på Kristus. För visso visste Jesus och kände till att hon hade tro i hjärtat. Annars skulle ju Han inte ha provat denna tron! Senare skrev aposteln Petrus för alla troende: **”Gläd er därför, om ni nu en kort tid måste utstå prövningar av olika slag. Äktheten i er tro är långt värdefullare än guld som är förgängligt, fastän det håller provet i eld, och den tron skall visa sig bli till lov, pris och ära, när Jesus Kristus uppenbarar sig.”**¹¹ Den kanaaneiska kvinnan utstod prövningarna därför att hennes tro var äkta. Hennes tro grep tag i Kristi evangelium, evangeliets löfte. Hän lät ingenting beröva henne hennes tro på Kristi barmhärtighet och godhet.

4. I evangeliet har vi ett osvikligt löfte till vilken vår tro förankrar sig

Tron griper tag i löftet och den nåd som utbjuds i evangeliet. När Guds lag anklagar och förskräcker oss, när Satan påminner oss om våra synder och onda gärningar, då har vi den enda flyktvägen i Kristi blodsår, i Hans nåd och barmhärtighet. Alldeles rätt undervisar Luther på grund av dagens evangelietext: *”Därför är detta ett stort och tröstligt exempel, som visar oss, vilken makt tron har. Den tar Kristus på orden, när han är som obevekligast och gör, som vi här ser, av ett hårt ord en tröstlig*

¹⁰ Martin Luther. Huspostilla. Uddevalla, 1962 : Vårt lutherska arv. Sidan 193.

¹¹ 1 Petr 1:6,7.

slutsats."¹² Detta är inte arrogans, utan just det som Gud vill, nämligen att vi helt och hållet sätter vårt hopp till Kristi fullbordade frälsningsverk. Vi får och vi ska genom tron ta fast på evangeliets tröstande ord trots att lagen hotar oss och förskräcker oss i prövningens hetta. Ingen av våra synder är så stor att den inte redan skulle ha blivit försonad. Bibelns vittnesbörd är entydig: Alla synderna är försonade i Kristus. Ingenting har blivit lämnat utanför. Inte ens synd mot den Helige Ande handlar om en specifik synd som skulle inte ha blivit försonad i Kristi offer. Om det skulle vara så, då skulle inte Guds Lamm ha tagit bort hela världens synd¹³, som Johannes säger att Han har gjort; då skulle inte heller det vara sant som aposteln säger om Kristus Jesus, att **"Han är försoning för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens."**¹⁴ Om det skulle vara så, att någon synd är oförsonad, då skulle Satan kunna få var och en av oss till sist att falla till den rädslan—med vilken han avskräcker många—att det finns ingen frälsning för oss. Hans lögn är: *"Allt är förlåtet utan du och dina synder—de är ju så stora eller alvarliga att de är den synden som är oförlåtlig, du har hädat den Helige Ande..."* Vi måste komma ihåg att alla synder—precis alla!—är förlåtna. I hädelsen eller synden mot den Helige Ande handlar det om att man bekämpar emot och hädar Guds ords vittnesbörd. Det handlar om en slutgiltig förhärdelse. Jesu ord, när Han varnar om detta synd, är lag. Endast Gud ser intill hjärtat och vet, vem är så förhärdad, att hon inte längre kan bli uppväckt från den andliga döden.

Vi måste predika lag för alla människor och erbjuda i evangeliet fullständig, fri och villkorlös förlåtelse emot alla anklagelser och rädsla. Den som tror sig ha gjort något så syndigt och hemskt, att det kan inte bli förlåten, må veta, att Kristus är större än våra synder och att hon får tro, att **"den som bekänner och överger [sina överträdelser] får barmhärtighet."**¹⁵ I Kristus har Gud redan förlåtit världens ALLA synder, det vill säga, också alla dina och mina synder är förlåtna. Han eller hon som fruktar att hans eller hennes synder är för stora eller oförlåtliga har rättighet att ta fast på Kristus i evangeliet och tro på Honom även—ja, även om känslorna säger emot. Av detta är den kanaaneiska kvinnan ett exempel. Jesus Kristus svarar alltid till hjärtats rop, när vi ber om förlåtelse och nåd: *Herre, hjälp mig!* Vi får tro på evangelium även om våra känslor och vårt hjärta skulle säga något annat. **"Guds frid [...] övergår allt förstånd"**¹⁶, säger Bibeln. Denna frid får vi tro på grund av Bibelns egen vittnesbörd. På ett objektivt sätt är förlåtelsen redan ett faktum. På ett subjektivt sätt, alltså på en personlig nivå kan synderna förbli oförlåtna på grund av otro, om man inte tror att ens synder är förlåtna för Kristi skull. I varje fall har varje människa rättighet att tro, att alla synderna verkligen är förlåtna. Den Helige Ande vittnar också om denna verkliga förlåtelsen genom vårt dop. I dopet har Gud redan meddelat oss den förlåtelsen som Kristus har förtjänat på Golgatas kors. Samma försäkring om våra synders förlåtelse finns i Herrens Heliga Nattvard. Jag slutar predikan med att läsa från Luthers Lilla katekesen vilken nytta nattvardens ätande och drickande medför oss: *"Det visar dessa ord: "Utgiven för er" och "utgjutet för er till syndernas förlåtelse," det vill säga syndernas förlåtelse, liv och salighet ges åt oss i detta sakrament genom dessa ord, ty där syndernas förlåtelse är, där är också liv och salighet."*

Amen.

*Bön: Jesus, låt oss alltid stå fast vid sanningen
och vår hjärtan alltid brinna av kärlek för Dig! Amen.*

den 3 mars 2007
Jan-Erik Tiri

¹² Martin Luther. Huspostilla. Uddevalla, 1962 : Vårt lutherska arv. Sidan 195.

¹³ Joh 1:29.

¹⁴ 1 Joh 2:2.

¹⁵ Ordsp. 28:13.

¹⁶ Fil 4:7.